

Hogeschool
Leiden

Duurzame bedrijfsvoering

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	05
Inleiding	07
Duurzaamheidskader	09
Duurzaamheidsthema's	11
1. CO ₂ -Voetafdruk	13
2. Energie	17
3. Mobiliteit	23
4. Biodiversiteit	27
5. Water	31
6. Catering	35
7. Afval	39
8. ICT	43
9. Inkoop	47
10. Duurzame huisvesting	51

Management- samenvatting

In het jaarverslag duurzame bedrijfsvoering 2023 worden de behaalde resultaten van dit afgelopen jaar beschreven op tien onderwerpen, alsmede een inzicht gegeven in de belangrijkste stappen die voor elk onderwerp tot nu toe al genomen zijn.

De lezer wordt uitgenodigd om ook te lezen wat er vóór 2023 is gebeurd. Het verslag geeft de meest actuele stand van wat er op Hogeschool Leiden is gebeurd op het gebied van duurzame bedrijfsvoering.

Oplevering nieuwbouw

Bouwdeel E is opgeleverd, met belangrijke duurzame en circulaire kenmerken. Het is energiezuinig gebouwd (een EPC van 0,81) en er is ruimte gemaakt voor groen en natuurlijke lichtinval. De akoestische wandafwerkingen zijn van gerecycled PET-flessen en er zijn op andere plekken natuurlijk materialen, zoals bamboe, toegepast. Ook is de indeling van bouwdeel E modulair.

De CO2-voetafdruk

De CO2-voetafdruk van Hogeschool Leiden is opnieuw berekend waarbij voor het eerst de volledige scope 3 is meegenomen. Dit geeft duidelijk inzicht in waarop gestuurd kan worden om de CO2-voetafdruk van Hogeschool Leiden te verlagen.

Zonnepanelen

Met 500 nieuw geplaatste zonnepanelen in 2023 liggen er op het hoofdgebouw van Hogeschool Leiden in totaal 640 zonnepanelen. Zoals elk jaar wordt de rest van de stroom groen ingekocht.

Zeer Zuinig

Het energieverbruik per vierkante meter is 73 kWh/m² (de 'WEii-score'). Dit betekent dat het verbruik 'zeer zuinig' is. Een verbruik van 70 kWh/m² is Paris Proof en 225 kWh/m² is gemiddeld in Nederland.

NS-business card

Om duurzame mobiliteit te stimuleren, introduceerden we de NS-business card voor onze medewerkers. 379 medewerkers (25%) maken hier gebruik van. Zij kunnen gratis gebruik maken van het OV voor woon-werk verkeer.

Vernieuwd parkeerterrein

Het parkeerterrein heeft in 2023 waterdoorlatende stenen gekregen. Bij de uitvoering van het nieuwe ontwerp in de zomer van 2023 is onder de bestrating een buffer gebouwd waarin regenwater wordt opgevangen.

Vegetarisch restaurant Fresco

In 2023 ging het vegetarische (en deels veganistische) restaurant Fresco open. Door deze toevoeging aan ons aanbod verminderen we ook de klimaatimpact van onze voedselconsumptie.

Inzamelpunt organisch afval, statiegeld en papier

Op basis van een eerder uitgevoerde afvalscan, hebben we het verbeterpotentieel van de categorie restafval geadresseerd door organisch afval (GFE), statiegeld en papier op meerdere locaties in het hoofdgebouw in te zamelen. Dit is mede mogelijk door de overgang naar herbruikbare bekertjes en het wegvallen van de afvalstroom koffiebekers. Maandelijks werden er op Hogeschool Leiden 122.000 wegwerpbekers weggegooid.

Impactmiddag

In 2023 heeft de dienst FB&H een impactmiddag georganiseerd met als thema Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen. Er is met diverse (interne) stakeholders gesproken over de impact in de waardeketen en het effectief inzetten op duurzaamheid bij aanbestedingen.

Circulair meubilair

Op verschillende plekken in het gebouw vind je circulair meubilair (en inrichting) terug. Bijvoorbeeld: de SET banken in Fresco, de Thunderball lampen, plantenbakken van gerecyclede autobanden, modulaire Cabin Chats en gerevitaliseerde vlinderstoelen.

Inleiding

In dit jaarverslag duurzame bedrijfsvoering 2023 van Hogeschool Leiden delen we onze voortgang en inspanningen op het gebied van duurzaamheid. Als hogeronderwijsinstelling erkennen we onze verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een duurzamere wereld en streven we ernaar om een voorbeeld te zijn

in onze sector. Voor Hogeschool Leiden is duurzaamheid belangrijk. Het is een van de vier zwaartepunten in het instellingsplan 2023-2028 'Betrokken, bevlogen, betekenisvol'. Zoals hierin beschreven: "Het komende decennium moet Nederland de transitie maken naar een duurzame economie."

Op het gebied van bedrijfsvoering is Hogeschool Leiden al meer dan 15 jaar bezig met duurzaamheid. Om een goed beeld te krijgen van hoe Hogeschool Leiden werkt aan een duurzamere organisatie én een duurzamere wereld, leggen we in dit jaarverslag verantwoording af over de belangrijkste resultaten van 2023. In dit verslag wordt niet enkel beschreven wat er in het afgelopen kalenderjaar is gedaan aan een duurzame bedrijfsvoering. Er wordt ook gerapporteerd over wat er nodig was om tot dit punt te komen en wat er allemaal al gedaan is. Zo krijgt de lezer een totaalbeeld van de belangrijkste duurzaamheidsinspanning van Hogeschool Leiden op het gebied van duurzame bedrijfsvoering.

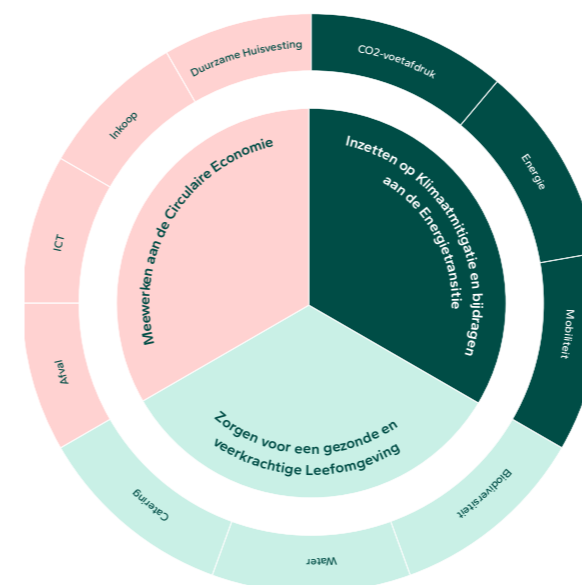
Dit verslag geeft een overzicht van onze initiatieven en prestaties op het gebied van duurzaamheid. De volgende duurzaamheidsthema's komen aan de orde: CO₂-voetafdruk, energie, mobiliteit, biodiversiteit, water, catering, afval, ICT, inkoop en duurzame huisvesting.

Als hogeschool zijn we ons bewust van de impact die onze activiteiten hebben op het milieu, de samenleving en de toekomstige generaties. Daarom hebben we ons gecommitteerd aan het integreren van duurzaamheid in al onze beleidsbeslissingen, operationele processen en dagelijkse praktijken. Met dit verslag leggen we verantwoording af over wat we in het instellingsplan met elkaar hebben afgesproken bij belofte 5 'We zijn een aantrekkelijke werkgever en zijn gericht op gezamenlijk resultaat'.

"Tot slot zijn wij ons als werkgever en hogeschool bewust van onze ecologische voetafdruk en onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om deze te verminderen. Daarom werken we aan de verdere verduurzaming van onze bedrijfsvoering, onze campus en onze digitale infrastructuur. Daarin hebben we de afgelopen jaren tal van initiatieven ondernomen en scoren we goed in de benchmark met andere hogescholen. De komende jaren blijven we investeren in ons voornemen om in 2030 een duurzame hogeschool te zijn. Dit betekent dat we duurzaamheid als factor meenemen in ons beleid ten aanzien van onder meer mobiliteit, inkoop en catering. Tegelijkertijd moeten we kritisch blijven op ons eigen gedrag. Communicatie vervult daarin een sleutelrol. We laten zien wat we als organisatie doen en wat we belangrijk vinden. Op die manier inspireren we elkaar tot duurzamer handelen."

Pagina 51 - Instellingsplan 2023-2028 'Betrokken, bevlogen, betekenisvol'

We nodigen u uit om verder te lezen en meer te ontdekken over de stappen die we hebben genomen om duurzaamheid te integreren in alle aspecten van onze hogeschool. Samen bouwen we aan een duurzamere toekomst voor ons allemaal.

Duurzaamheids- kader

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het huidige beleid, normering en wetgeving. Zo krijgt de lezer een totaaloverzicht van welke kaders Hogeschool Leiden hanteert in het oppakken van duurzaamheidsambities.

Roadmap Duurzaamheid 2019-2030

De Roadmap Duurzaamheid 2019-2030 is het langetermijnbeleid van de bedrijfsvoering van Hogeschool Leiden. Het bevat de verduurzamingsstrategie voor de dienst Facilitair Bedrijf & Huisvesting, in samenwerking met de diensten Human Resources en Informatievoorziening & Technologie. Het heeft als doel de hogeschool te begeleiden naar de wens om een van de duurzaamste hogescholen van Nederland te worden. In 2019 zijn voor de roadmap vier belangrijke thema's geïdentificeerd met bijbehorende doelstellingen:

Energie - In 2030 dient 70% minder CO₂-uitgestoten te worden dan in 2011.

Inkoop en Circulariteit - Het primair grondstofverbruik in 2030 is met 50% verminderd.

Duurzame mobiliteit - De mobiliteit van Hogeschool Leiden is in 2030 80% emissieloos.

Studieplek en omgeving - In 2030 waarderen studenten en medewerkers de campus met een 8,5.

Deze doelstellingen zijn vertaald in concrete projecten die uitgevoerd dienen te worden in de daaropvolgende jaren. De doelen vormen, samen met de actieplannen, de Roadmap Duurzaamheid.

ISO gecertificeerd

De dienst Facilitair Bedrijf & Huisvesting en de Faculteit Science & Technology zijn sinds 2016 gecertificeerd voor ISO 14001, dit betreft een samenwerking op het gebied van milieu en duurzaamheid. Sindsdien vinden er jaarlijks twee audits plaats om te zorgen dat we ons aan deze norm houden en het certificaat behouden blijft. Deze ISO 14001-certificering is belangrijk voor de hogeschool omdat het onze toewijding om een duurzame en milieuvriendelijke organisatie te zijn kleur geeft. ISO 14001 is een internationaal erkende norm die organisaties helpt om milieuprestaties te verbeteren, risico's te beheren en de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen.

Als Hogeschool Leiden streven we ernaar om niet alleen excellent onderwijs te bieden, maar ook een omgeving te creëren die duurzaamheid omarmt in onze activiteiten. Als onderdeel hiervan heeft Hogeschool Leiden een Milieumanagementsysteem (MMS) opgezet. Het MMS richt zich op het beheersen en verbeteren van onze milieuprestaties. Periodiek wordt er door het projectteam gekeken naar hoe we het MMS kunnen verbeteren, hoe we blijven voldoen aan wet- en regelgeving en wordt er gekeken naar hoe we kunnen verbeteren op de onderwerpen milieu en duurzaamheid.

Mede dankzij het MMS heeft Hogeschool Leiden bij het laboratoriumonderwijs het aantal milieugevaarlijke stoffen flink gereduceerd. Ondanks het feit dat Hogeschool Leiden dit gevaarlijk afval adequaat afvoert, vermindert het de milieu impact als we de vraag hiernaar kunnen verlagen.

Wet- en Regelgeving

Als onderwijsinstelling is de hogeschool verplicht zich te houden aan tal van wetten en regels. Het laboratorium onderwijs en de bedrijfsvoering zijn de twee hoofdactiviteiten waarvoor wetgeving is voorgeschreven.

Sinds 2023 wordt er gebruik gemaakt van het programma Pharius. Hiermee wordt bijgehouden welke wetswijzigingen relevant zijn voor Hogeschool Leiden. De wetswijzigingen in 2023 en vanaf 2024 met de grootste gevolgen voor Hogeschool Leiden zijn:

1. De SUP-regelgeving die het verbod op wegwerpplastic vergrootte;
2. De Informatieplicht energiebesparing, hiervoor heeft Hogeschool Leiden moeten rapporteren over welke energiebesparende maatregelen genomen zijn;
3. Het 'Besluit CO₂-reductie werkgebonden personenmobiliteit' die per 2024 ingaat;
4. De omgevingswet die per 1 januari 2024 in is gegaan, hiervoor is intern de nodige voorbereiding getroffen.

Duurzaamheids- thema's

Aan de hand van de tien belangrijkste duurzaamheidsthema's wordt een overzicht gegeven van onze belangrijkste prestaties. Hierin staan niet enkel de inzet van 2023, maar ook de trajecten en mijlpalen van de voorgaande jaren. Dit biedt een totaalbeeld van de inspanning en de voortgang op het gebied van duurzaamheid.

-
-
- 01 CO₂-Voetafdruk
 - 02 Energie
 - 03 Mobiliteit
 - 04 Biodiversiteit
 - 05 Water
 - 06 Catering
 - 07 Afval
 - 08 ICT
 - 09 Inkoop
 - 10 Duurzame huisvesting

CO₂-Voetafdruk

01

Toelichting

Hogeschool Leiden streeft naar een zo compleet mogelijk beeld van haar CO₂-voetafdruk. Voor alle werkzaamheden die medewerkers en studenten op de campus verrichten én voor het draaiende houden van de organisatie (gebouw, apparatuur, etc.) wordt CO₂ uitgestoten. Dit kan worden onderverdeeld in drie onderdelen: de zogeheten scope 1, 2 en 3.¹ Elke scope belicht verschillende aspecten van onze uitstoot: directe, indirecte en keten gerelateerde emissies.

Scope 1 – Directe uitstoot

Scope 1 omvat de directe emissies die voortkomen uit eigen bronnen. Omdat Hogeschool Leiden geen eigen energie opwekt, hebben wij hier geen uitstoot.

Scope 2 – Indirecte uitstoot

Binnen Scope 2 vallen de indirecte emissies die ontstaan door de productie van de energie die wij inkopen. Deze omvatten de verbranding van fossiele brandstoffen om

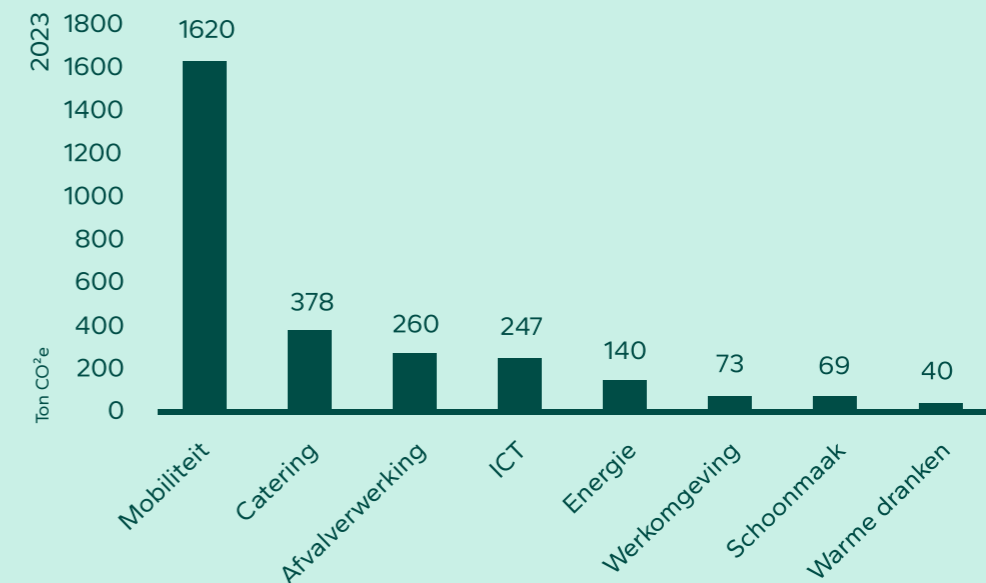
zowel warmte als elektriciteit te genereren. De impact ligt dus bij de energie die nodig is voor het verwarmen van onze gebouwen en het elektriciteitsverbruik. Het verminderen van deze emissies vereist een verschuiving naar duurzame energiebronnen en het reduceren van ons energieverbruik, bijvoorbeeld door verbeterde energie-efficiëntie in onze faciliteiten.

Scope 3 – Uitstoot in de ketens

Scope 3 betreft alle uitstoot die ontstaat buiten de directe invloedssfeer van de hogeschool, maar wel gerelateerd is aan producten of diensten die wij gebruiken. Het verkleinen van scope 3-uitstoot vereist samenwerking met leveranciers, het bevorderen van duurzame praktijken in de gehele toeleveringsketen, maar ook het maken van de juiste keuzes bij het inkopen (of niet inkopen) van producten en diensten. De grootste impact binnen deze scope bij Hogeschool Leiden is afkomstig van catering en mobiliteit. Het stimuleren van duurzaam woon-werkverkeer is daarmee ook een belangrijk uitgangspunt om de CO₂-voetafdruk van Hogeschool Leiden te verkleinen.

¹Hogeschool Leiden gebruikt het GHG Protocol om haar CO₂-berekeningen te doen.

Waar staan we nu?

In 2015 is Hogeschool Leiden uitgeroepen tot eerste klimaatneutrale hogeschool van Nederland. Hogeschool Leiden heeft haar totale CO₂-uitstoot over 2014 gecompenseerd met Gold Standard Carbon Credits. Ook de uitstoot in 2015, 2016 en 2017 is volledig gecompenseerd.

In de 'Roadmap Duurzaamheid 2019-2030' is voor de categorie Energie het doel gesteld om in 2030 70% minder CO₂ uit te stoten t.o.v. 2011. Hogeschool Leiden koopt Garanties van Oorsprong in om aan te kunnen tonen dat de herkomst van onze ingekochte elektriciteit duurzaam is. Omdat er over 2020, 2021, 2022 en 2023 Europese garanties van oorsprong zijn gekocht, is de uitstoot uit de opwekking van elektriciteit nul (volgens het GHG Protocol).

Als we kijken naar de totale uitstoot, alle bovengenoemde scopes meenemend, identificeren we de belangrijkste bronnen van onze CO₂-uitstoot: mobiliteit en catering. Ook energieverbruik is een belangrijke factor bij CO₂-uitstoot.

Voor de drie belangrijkste categorieën zijn al maatregelen genomen om de uitstoot te verminderen. Wat betreft energieverbruik: jaarlijks vergroenen we ons elektriciteitsgebruik door garanties van oorsprong aan te schaffen, waarmee we aantonen dat de elektriciteit die wij gebruiken elders op een duurzame wijze wordt opgewekt. Voor catering en mobiliteit zijn er specifieke initiatieven genomen, zoals in de volgende hoofdstukken worden toegelicht.

In de onderwerp-specifieke hoofdstukken praten we verder over wat er op dat thema is ondernomen om CO₂ te reduceren.

2023

De totale voetafdruk van Hogeschool Leiden in 2023 is 2.828 ton CO₂ equivalenten (CO₂e). De categorie 'Mobiliteit' draagt met een totaal van 1.620 ton CO₂e het meeste bij aan de totale voetafdruk van Hogeschool Leiden (57%). In deze berekening is alleen de mobiliteit van het personeel meegenomen. De reisbewegingen van de studenten zijn niet in kaart gebracht. De tweede grootste categorie is 'catering' met 378 ton CO₂e.²

In 2023 heeft Hogeschool Leiden significante stappen gezet om haar CO₂-uitstoot te verminderen op de thema's mobiliteit, catering en energie:

Mobiliteit

Om duurzame mobiliteit te stimuleren, introduceerden we de NS-business card voor onze medewerkers. Dit initiatief moedigt het gebruik van openbaar vervoer aan en vermindert zo de CO₂-uitstoot die wordt veroorzaakt door woon-werkverkeer en zakelijke reizen.

Catering

Een van de hoogtepunten was de opening van het vegetarische (en deels veganistische) restaurant Fresco. Door deze toevoeging aan ons aanbod moedigen we niet alleen gezondere eetgewoonten aan, maar verminderen we ook de klimaatimpact van voedselconsumptie.

Energie

Op het gebied van energie hebben we vooruitgang geboekt door het plaatsen van zonnepanelen en de aanschaf van Garanties van Oorsprong (GvO). Deze investeringen dragen bij aan het vergroenen van onze energievoorziening.

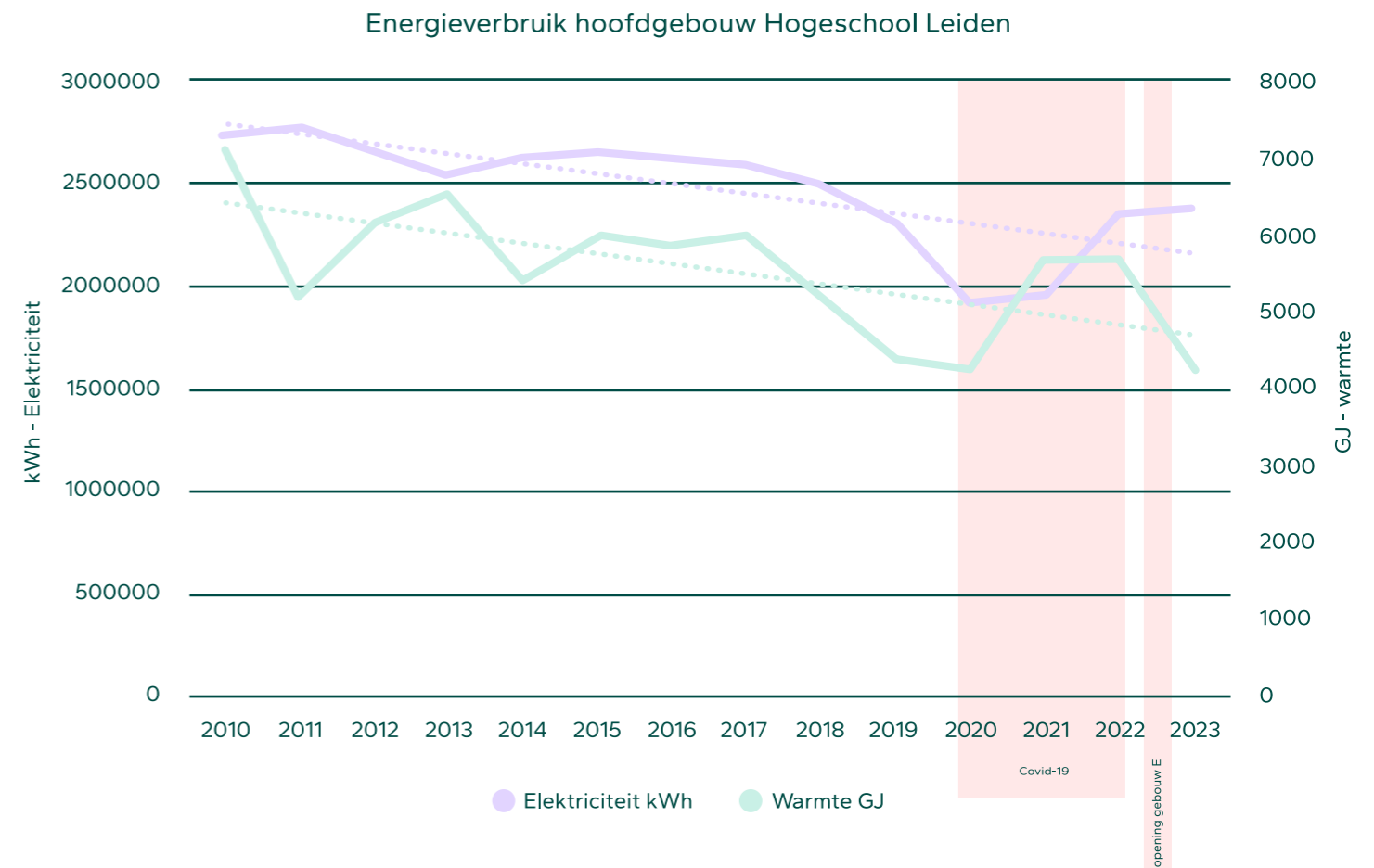
Over 2023 is de CO₂-voetafdruk van Hogeschool Leiden berekend, waarbij alle scopes zijn meegenomen. De categorieën die daarbij zijn meegenomen, zijn: mobiliteit, catering, afval, ICT, energie, werkomgeving, schoonmaak en warme dranken.

²Hogeschool Leiden gebruikt het GHG Protocol om haar CO₂-berekeningen te doen.

Energie

02

Waar staan we nu?

Ondanks een groeiend aantal studenten en medewerkers en de uitbreiding van onze faciliteiten en vloeroppervlakte sinds 2010, zijn we erin geslaagd ons energieverbruik te verminderen. Dit wordt weergegeven in de grafiek die de daling van ons energieverbruik voor zowel verwarming als elektriciteit door de jaren heen illustreert.

In het energieverbruik zie je in 2020 de impact van Covid-19 en de lock-downs die hebben plaatsgevonden. Het elektriciteitsverbruik is tijdens de covid-periode gedaald, omdat er minder medewerkers en studenten in het pand waren en de vraag naar elektriciteit afnam. Het warmteverbruik is, onder andere, gestegen omdat er meer geventileerd is (warmteverlies) en er een lagere bezetting was (lagere interne warmtelast).

Eind 2022 is bouwdeel E geopend en in gebruik genomen. Ondanks de toename in oppervlak van het hoofdgebouw van circa 10.000 m² BVO (op de circa 46.500 m² BVO) is het energieverbruik nauwelijks veranderd. De energiezuinigheid van het gebouw wordt hiermee gereflecteerd in de verbruiksdata.

Hogeschool Leiden zet zich actief in voor het verminderen van haar energieverbruik en het bevorderen van energie-efficiëntie in al haar faciliteiten. In 2020 heeft het gebouw het **energielabel A** gekregen. Hieronder volgt een overzicht van enkele belangrijke initiatieven op het gebied van energie die de hogeschool heeft ondernomen:

Implementatie van LED-verlichting

Een van de effectiefste stappen die Hogeschool Leiden heeft genomen om haar energieverbruik te verminderen, is de algehele overschakeling naar LED-verlichting. Deze is in 2022 afgerond. LED-verlichting is aanzienlijk energiezuiniger en heeft geleid tot besparingen in het energieverbruik van de hogeschool.

Deelname aan MJA

Hogeschool Leiden heeft in het verleden deelgenomen aan het 'convenant Meerjarenafspraken energieefficiëntie' (MJA) van de overheid. Al in 1999 heeft Hogeschool Leiden deelgenomen aan MJA (MJA 1), alsmede aan MJA 2 en 3.

Deze liep tot 2020. In de MJA verbinden we ons aan het verminderen van ons energieverbruik. Dit deden we door het opstellen van Energie Efficiency Plannen (EEP). Deze plannen zijn gericht op het verbeteren van de efficiëntie en het verminderen van het energieverbruik door het gebruik van energiezuinige apparatuur en klimaatsystemen. Deze afspraken zijn komen te vervallen. Het 'Besluit activiteiten leefomgeving' en het 'Besluit bouwwerken leefomgeving' levert nu de energiebesparingsplicht op. Dit verplicht bedrijven en instellingen om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren. In 2023 heeft Hogeschool Leiden aan de overheid gemeld welke energiebesparende maatregelen er zijn genomen. Nagenoeg alle maatregelen die mogelijk zijn, zijn al toegepast of genomen.

Projecten die uit deelname aan de MJA voortvloeien zijn o.a.:

- De technische installaties zijn voorzien van tijd klokken. De luchtbehandeling en verwarming wordt uitgeschakeld als er geen mensen in het gebouw aanwezig zijn. Daarnaast is op andere manieren het nachtverbruik teruggebracht;

- Er is extra isolatie toegepast op onderdelen van het CV-systeem om warmteverlies te minimaliseren;

- Hogeschool Leiden koopt elk jaar groene stroom in door de aanschaf van Garanties van Oorsprong;

- In onze luchtbehandelingskasten gaat de lucht via een warmtewisselaar, hierdoor wordt energie (koude energie in de zomer en warme energie in de winter) overgedragen via warmteterugwinning;

- De koeling in de serverruimtes is ingesteld op 23 graden;

- Het hanteren en controleren van de juiste bewaartemperaturen en koelkasten/vriezers inwendig vrij houden van ijs en het reinigen van de condens.

Warmte-Koude Opslag (WKO)

Een van de innovatieve benaderingen die Hogeschool Leiden heeft geïmplementeerd, is het gebruik van Warmte-Koude Opslag (WKO). Dit systeem maakt gebruik van de natuurlijke ondergrondse opslag: het teveel aan warmte dat in de zomer in het gebouw ontstaat wordt opgeslagen in de grond. Deze warmte wordt er in de winter weer uitgehaald om een gedeelte van het gebouw te verwarmen. In de zomer kan dan de opgeslagen koude worden gebruikt om een deel van het gebouw te koelen. Hierdoor is een efficiënte regulatie van de gebouwtemperatuur voor een deel van het gebouw (bouwdeel E en G) mogelijk, met minimale energie-input.

Gasloos verwarmen

Sinds 2010 maakt Hogeschool Leiden gebruik van stadsverwarming, en sinds 2014 wordt een deel van ons gebouw verwarmd door middel van een warmte koude opslag (WKO). Hierdoor gebruiken we geen gas meer voor verwarming. Bovendien wordt warm water geleverd door doorstroomboilers, waardoor we onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verder verminderen.

Verlichtingssystemen

We hebben systemen geïmplementeerd voor de controle van verlichting, waaronder centrale uitschakeling, verlichting geschakeld via aanwezigheidsdetectie en daglichtsensoren.

Energiemonitoring en optimalisatie

Hogeschool Leiden voert actief energiemonitoring uit via ons gebouwbeheersysteem. Dit stelt ons in staat om ons energieverbruik nauwlettend te volgen en optimalisatiemaatregelen te identificeren om verdere energiebesparingen te realiseren.

2023

In 2023 is 2.378.677 kWh aan elektriciteit en 4.269 GJ aan warmte gebruikt. Al het elektriciteit is vergroend door de aanschaf van Garanties van Oorsprong.

Informatieplicht

In 2023 is voor de nationale informatieplicht bij RVO een rapportage ingediend over de genomen energiebesparingsmaatregelen. Hieruit blijkt dat we het overgrote deel van de energiebesparende maatregelen al genomen hebben.

Zonnepanelen

Op de campus van Hogeschool Leiden zijn 500 extra zonnepanelen geplaatst. Samen met de 140 zonnepanelen

die al op het nieuwbouwdeel van de hogeschool lagen heeft Hogeschool Leiden 640 zonnepanelen liggen.

Zeer Zuinig

Over het jaar 2023 is het energieverbruik van Hogeschool Leiden per vierkante meter berekend. Dit wordt weergegeven in de WEii-score (Werkelijke Energie intensiteit indicator), die aangeeft hoe goed gebouwen op weg zijn naar het voldoen aan de Paris Proof-normen. Hogeschool Leiden heeft een verbruik van 73 kWh/m², wat als 'zeer zuinig' wordt beschouwd. Een verbruik van 70 kWh/m² is Paris Proof. Een verbruik van 225 kWh/m² is gemiddeld in Nederland.

03

Waar staan we nu?

Hogeschool Leiden heeft zich toegewijd aan het bevorderen van duurzame mobiliteit onder haar medewerkers en studenten. Hieronder volgt een overzicht van enkele belangrijke stappen.

Bereikbaarheid via openbaar vervoer

Dankzij de gunstige ligging op loopafstand van station Leiden Centraal is Hogeschool Leiden goed bereikbaar via het openbaar vervoer, wat bijdraagt aan het verminderen van autogebruik onder medewerkers en studenten. De hogeschool biedt leenfietsen aan om medewerkers te faciliteren in reizen met de fiets voor bijvoorbeeld (stage) bezoeken in de omgeving.

Fietsregeling

Hogeschool Leiden moedigt actief het gebruik van de fiets aan als duurzaam vervoermiddel. Dit omvat een fietsregeling dat medewerkers op een betaalbare manier motiveert om met de fiets naar de hogeschool te komen. De leaseregeling van Hogeschool Leiden biedt medewerkers de mogelijkheid om gebruik te maken van leasefietsen, waaronder ook elektrische fietsen.

Gelijke reiskostenvergoeding

Medewerkers van Hogeschool Leiden ontvangen een gelijke reiskostenvergoeding, ongeacht of ze met de auto, fiets of te voet naar het werk komen. Dit stimuleert alternatieve vervoerswijzen en draagt bij aan een eerlijke en duurzame mobiliteitsstrategie.

Convenant met Economie071

In 2017 heeft Hogeschool Leiden samen met Economie071 een convenant ondertekend om het autogebruik voor afstanden onder de 15 kilometer te ontmoedigen. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van een parkeerregeling en een beleid dat fietsen en OV-gebruik aanmoedigt, in lijn met de duurzaamheidsdoelstellingen van de hogeschool.

Mobiliteitsonderzoek en CO₂-berekeningen

In 2015 en 2019 heeft Hogeschool Leiden mobiliteitsonderzoeken uitgevoerd, waarbij onder andere de CO₂-uitstoot van mobiliteit is berekend. Deze resultaten hebben bijgedragen aan het begrip van de impact van mobiliteit op onze CO₂-voetafdruk en hebben geleid tot gerichte acties om deze impact te verminderen.

Initiatieven en projecten

Hogeschool Leiden heeft een pilotprogramma uitgevoerd met *elektrische deelauto's* voor zakelijk verkeer, waardoor medewerkers de mogelijkheid kregen om deze vorm van reizen uit te proberen.

In 2011 t/m 2017 voerde Hogeschool Leiden jaarlijks de *"Band op spanning"* campagne uit, waarbij banden van auto's werden gecontroleerd en indien nodig opgepompt. Dit draagt niet alleen bij aan een verhoogde veiligheid op de weg, maar ook aan brandstofbesparing en vermindering van CO₂-uitstoot.

Verschillende *stimuleringsacties*, zoals "Probeer het OV eens" en "Probeer een E-bike", worden georganiseerd om medewerkers aan te moedigen alternatieve vervoerswijzen uit te proberen.

Tijdens verschillende duurzaamheidsevenementen heeft Hogeschool Leiden een van haar conciërges ingezet als fietsmaker: fietsen kregen een onderhoudsbeurt en zo stimuleert de hogeschool om op de fiets naar werk of studie te komen.

2023

Laadpalen

Een andere belangrijke mijlpaal, in lijn met de Roadmap Duurzaamheid 2019-2030, was de uitbreiding van het laadpalen-netwerk op de campus. Met de groeiende populariteit van elektrische voertuigen was er een groeiende vraag naar laadinfrastructuur. Als reactie hierop zijn er extra laadpalen geplaatst, waardoor het totale aantal laadplekken op de campus is toegenomen tot 10. Bovendien wordt de energie tegen een lage prijs aangeboden, wat de acceptatie van elektrisch rijden verder stimuleert en medewerkers aanmoedigt om te kiezen voor elektrisch rijden.

NS Business Card

In 2023 heeft Hogeschool Leiden de NS Business Card beschikbaar gesteld voor medewerkers. Medewerkers die in dienst zijn van de Hogeschool, meer dan 8 kilometer van hun werk wonen en een contract hebben van minimaal 0,4 FTE stellen wij een NS Business Card ter beschikking. Maar liefst 379 medewerkers maken hier gebruik van, wat neerkomt op 25% van het totale personeelsbestand.

Biodiversiteit

04

Waar staan we nu?

Hieronder volgt een overzicht van belangrijke initiatieven op het gebied van biodiversiteit die de hogeschool heeft ondernomen:

Bijenhôtels en biologische zaaimengsels

Hogeschool Leiden heeft twee bijenhôtels geplaatst op de campus, om zo een habitat te bieden aan bijen en andere bestuivende insecten. Rondom deze bijenhôtels is de grond ingezaaid met biologische zaaimengsels, waardoor de biodiversiteit wordt bevorderd en er een harmonieus samenspel ontstaat tussen flora en fauna.

Geen pesticiden en natuurlijk beheer van de omgeving

Om de biodiversiteit te beschermen, maakt Hogeschool Leiden geen gebruik van pesticiden op de campus. Daarnaast wordt de slootkant slechts minimaal gemaaid, zodat insecten zich daar kunnen vestigen.

Groene binnenomgeving

Binnen de gebouwen van de hogeschool wordt veel aandacht besteed aan groen. Er zijn planten aanwezig in elk kantoor, verschillende groene wanden en in het Atrium is er veel ruimte gereserveerd voor groen en bomen. Deze groene binnenomgeving draagt niet alleen bij aan een gezondere en aangenaamere werkomgeving, maar biedt ook een thuis aan diverse plantsoorten.

Groene daken

Een ander belangrijk initiatief van Hogeschool Leiden is de vergroening van haar daken. Hogeschool Leiden heeft 1.150 m² aan groene daken, wat niet alleen bijdraagt aan de verbetering van de luchtkwaliteit en het verminderen van de stedelijke hitte-eilandeffect, maar ook aan het bevorderen van de biodiversiteit door het creëren van nieuwe habitats voor planten en dieren.

2023

Herinrichting van het parkeerterrein met meer bomen en waterberging

In 2023 is het parkeerterrein heringericht, waarbij er aandacht was voor groen en regenwater. Als onderdeel van deze herinrichting heeft Hogeschool Leiden besloten om meer bomen te plaatsen. Daarnaast is er gebruikgemaakt van waterdoorlatende tegels, waardoor het opvangen van piekbelasting aan regenwater op een natuurlijke manier kan gebeuren.

Uitbreiding van groen op de campus

Naast de herinrichting van het parkeerterrein is ook de tuin rondom de achteringang op de schop gegaan. Er zijn meer planten, struiken en bloemen geplant om de diversiteit aan flora te verrijken en de leefomgeving voor insecten en andere dieren te verbeteren. Hiermee draagt Hogeschool Leiden bij aan groene corridors op het Leiden Bio Science Park.

Water

05

Waar staan we nu?

Het waterverbruik van Hogeschool Leiden in het hoofdgebouw is sinds 2010 gemiddeld licht gedaald, ondanks een groeiende studenten en medewerkers populatie én het vergroten van het totale gebruiksoppervlak van het gebouw.

Dit is te danken aan initiatieven om het waterverbruik te verminderen. Daarnaast geeft Hogeschool Leiden extra aandacht aan het beschermen van de waterkwaliteit: met het geven van laboratoriumonderwijs zorgen we ook voor het correct afvoeren van afvalwater. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste waterbesparende en waterkwaliteit beschermende maatregelen die de hogeschool heeft genomen:

Installatie van waterbesparende knoppen op kranen

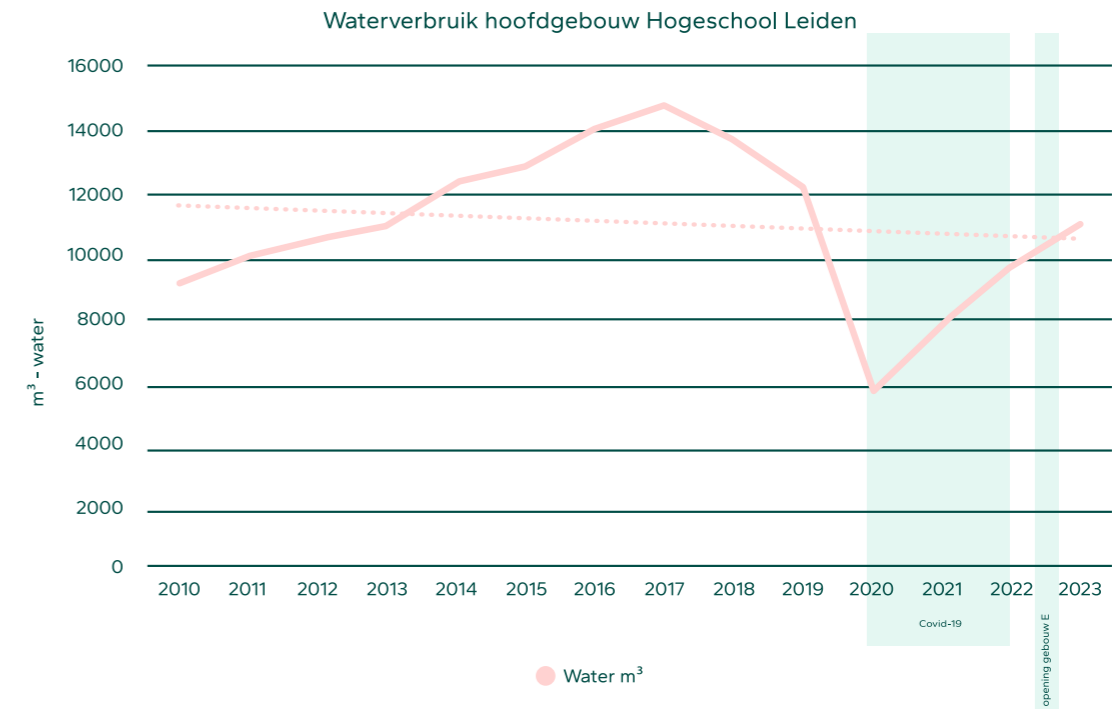
Een belangrijke maatregel die Hogeschool Leiden heeft genomen, is de installatie van waterbesparende knoppen op kranen óf kranen met een sensor. Bij de aanschaf van nieuwe kranen wordt altijd voor een waterbesparende kraan gekozen en ook tijdens regulier onderhoud worden bestaande kranen waar nodig vervangen door deze variant. Door deze cyclische aanpak streeft Hogeschool Leiden ernaar om het waterverbruik continu te verminderen. Daarnaast worden kranen die nauwelijks worden gebruikt afgetapt, waardoor onnodig waterverbruik wordt voorkomen doordat deze kranen (in verband met het risico op legionella) niet periodiek hoeven worden doorgespoeld.

Gebruik van ecologische schoonmaakproducten

Onze schoonmaakdienst maakt gebruik van ecologische schoonmaakproducten en microvezeldoekjes. Deze gekozen werkwijze stelt ze in staat nauwelijks tot geen water te gebruiken.

Efficiënt watergebruik op laboratoria

Op de laboratoria van Hogeschool Leiden zijn verschillende maatregelen genomen om waterverbruik te verminderen. Zo zijn er doorstroomboilers geplaatst die zorgen voor een aanzienlijke besparing in de vraag naar warm water.

Daarnaast is de efficiëntie van demi-waterinstallaties verbeterd, waardoor deze nu minder water verbruiken. Ook zijn kranen die niet of nauwelijks werden gebruikt verwijderd.

Verantwoorde afvoer van vervuild water

Om te voorkomen dat afvalwater het milieu verontreinigt, wordt vervuild water uit de laboratoria niet geloosd, maar afgevoerd door een afvalverwerker die gespecialiseerd is in de verwerking van chemisch afval.

Stimulering van kraanwatergebruik met Doppers

Hogeschool Leiden verkoopt Doppers (herbruikbare waterflessen) om het gebruik van kraanwater te stimuleren en het gebruik van wegwerpflessen te verminderen. Door het promoten van kraanwater verminderen we de vraag naar flessenwater, wat ook een duurzamere keuze is.

2023

Waterberging op parkeerterrein

De bestrating van het nieuwe parkeerterrein bestaat uit waterdoorlatende stenen. Onder de bestrating is een buffer gebouwd waarin regenwater wordt opgevangen. Middels

een meetinstrument in de buffer kunnen we in het gebouwbeheersysteem monitoren hoeveel water zich in de buffer bevindt zodat we in het geval van te veel water tijdig maatregelen kunnen nemen.

Catering

06

Waar staan we nu?

Door samen te werken met Eurest, onderdeel van Compass Group Nederland, realiseert Hogeschool Leiden duurzaamheidswinst in de catering. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste initiatieven die zijn genomen:

Concept NuLa voor duurzame catering

Eurest, als cateraar van de hogeschool, heeft het NuLa-concept geïntroduceerd als onderdeel van hun inzet voor duurzaamheid. Dit is het duurzame gedachtegoed van Compass Group voor uitdagingen zoals armoede, ongelijkheid en de klimaatcrisis. Hiermee zetten ze zich onder andere in voor de eiwittransitie en dierenwelzijn, voedselverspilling, biodiversiteit en regeneratieve landbouw, eerlijke handel en een diverse en inclusieve werkomgeving.

Binnen dit concept vallen verschillende initiatieven, waaronder Winnow: een slimme meter voor de afvalbak in de keuken, die helpt bij het verminderen van voedselverspilling door het monitoren en optimaliseren van de voedselproductieprocessen.

Too Good To Go

Hogeschool Leiden neemt deel aan Too Good To Go, waarmee voedsel niet wordt verspild maar wordt aangeboden als voedselpakketten tegen gereduceerde prijzen aan het einde van de dag.

Biologische en FairTrade producten

Eurest biedt een ruim assortiment biologische en FairTrade producten aan in haar cateringfaciliteiten. Door het gebruik van deze producten dragen we bij aan een eerlijke handel en de bevordering van duurzame landbouwpraktijken.

Duurzame koffie en waterdonaties

De koffie geserveerd op Hogeschool Leiden is 100% biologisch en FairTrade gecertificeerd. Daarnaast geeft Eurest in samenwerking met Made Blue schoon drinkwater aan water projecten in het mondiale zuiden. Twee keer zoveel water als dat Hogeschool Leiden consumeert aan koffie en thee wordt afgedragen aan deze projecten. Hierdoor hebben onze consumpties een positieve impact ergens anders en dragen we bij aan de ambitie iedereen op de wereld toegang te geven tot schoon drinkwater.

Innovatieve projecten voor circulaire catering

Hogeschool Leiden heeft diverse projecten gelanceerd, zoals de samenwerking met GRO Holland, een bedrijf dat koffiedik verzamelt voor paddenstoelenteelt, waardoor voedselafval wordt verminderd en nieuwe voedingsmiddelen worden gecreëerd. Daarnaast werden tijdelijke acties, zoals kortingsacties op vrijdagmiddag, ingezet om voedselverspilling te verminderen.

Vegetarische banqueting

De banqueting map van Hogeschool Leiden is standaard vegetarisch. Daarmee maken we het medewerkers gemakkelijk om gezonde en vegetarische banqueting te bestellen voor bijvoorbeeld lunches of borrels.

2023

Minder afval

Het gebruik van wegwerpproducten wordt ontmoedigd door het invoeren van een SUP-toeslag, waardoor het gebruik van herbruikbare producten wordt gestimuleerd. Ook zijn de wegwerpbekers op de gehele campus vervangen door herbruikbare bekens. Voor banqueting is servies de norm. Dit betekent bijvoorbeeld dat je voor koffie en thee mokken krijgt en ook hier geen wegwerpproducten worden gebruikt.

Vegetarisch restaurant Fresco

Hogeschool Leiden heeft sinds 2023 een vegetarisch restaurant genaamd Fresco, dat een scala aan smakelijke en voedzame vegetarische gerechten aanbiedt. Dit initiatief draagt bij aan het verminderen van de ecologische voetafdruk van de cateringactiviteiten door het stimuleren van plantaardige voeding.

Aival

07

Waar staan we nu?

Hogeschool Leiden neemt actief stappen om haar afval te verminderen en haar afvalbeheer te verbeteren. Zo dragen we bij aan een circulaire economie.

Inzameling van diverse afvalstromen

Hogeschool Leiden (onder)scheidt veel soorten afval, de hoofdsoorten zijn: restafval, papier/karton, plastic verpakkingsafval, swill (GFE), koffiebekers (tot september 2023), archiefmateriaal, gevaarlijk afval, folie, hout, glas en metaal.

Deze afvalstromen worden zichtbaar gescheiden op de campus, wat bewustwording creëert onder gebruikers en bijdraagt aan efficiënter afvalbeheer. Er vindt afvalscheiding plaats bij de bron voor papier/karton, restafval, GFE, plastic en drinkpakken en verontreinigd afval (van de laboratoria). Daarnaast wordt er statiegeld ingezameld op PET-flessen en blikjes, waarvan de opbrengst wordt gedoneerd aan de Plastic Soup Foundation.

Duurzaam gebruik van papier

Hogeschool Leiden bevordert het besparen van papier door standaard printopdrachten dubbelzijdig af te laten drukken. Hierdoor wordt papierverbruik verminderd. Uiteraard heeft dit papier een FSC-keurmerk.

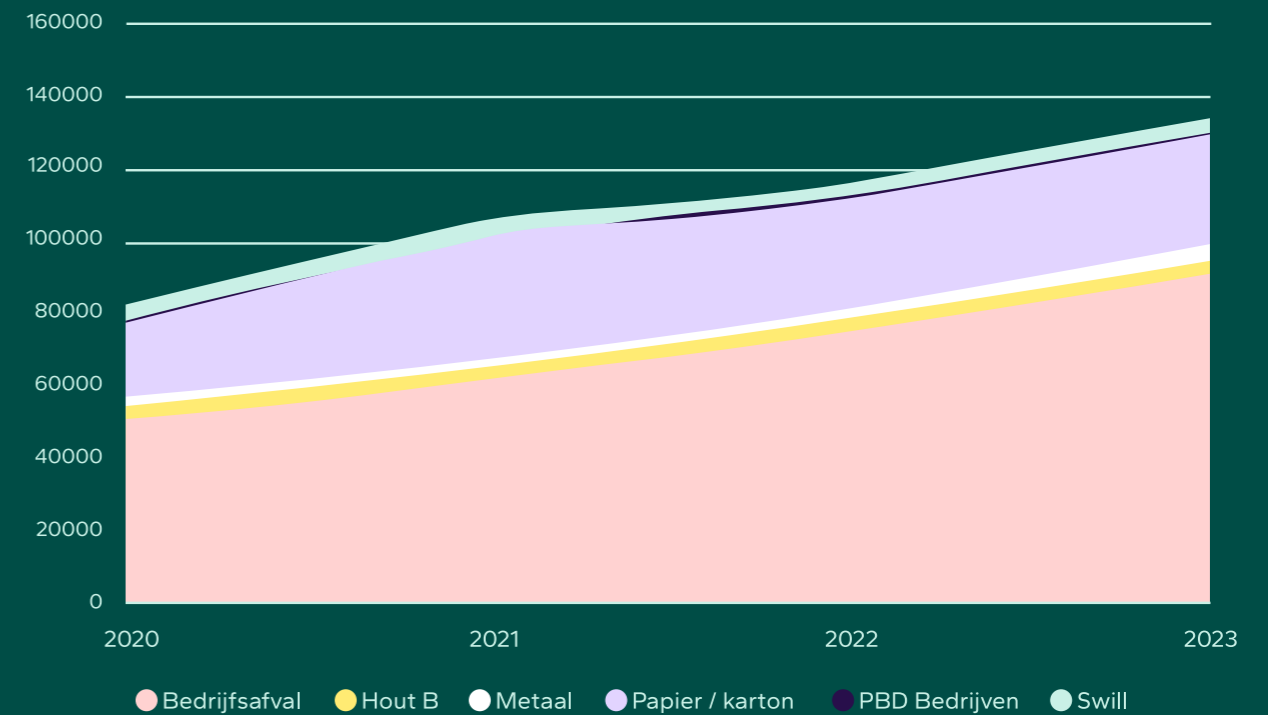
Efficiënt afvalbeheer

De hogeschool maakt gebruik van een pers om restafval en papier te comprimeren, waardoor het aantal reisbewegingen van de afvalinzamelaar wordt verminderd en de efficiëntie van het afvalbeheer wordt verbeterd.

Inzameling van specifieke afvalstromen

Oude kleding (zoals bedrijfskleding van conciërges) wordt een keer per jaar opgehaald door onze partner GAIA Circulair. Hier worden bijvoorbeeld weer vilten tassen van gemaakt. Sinds 2023 zijn er recycleboxen geplaatst bij de ServiceDesk, waar oude stiften kunnen worden ingeleverd om op een juiste manier te worden verwerkt door onze leverancier.

6 Grootste afvalstromen Hogeschool Leiden (kilogram)

2023

Afvalscan en uitbreiding van inzamelingsmogelijkheden

Hogeschool Leiden heeft in het verleden een afvalscan uitgevoerd om het verbeterpotentieel van de categorie restafval te identificeren. Op basis hiervan is besloten om organisch afval (GFE) op meerdere locaties in het gebouw in te zamelen. Daarnaast zijn in 2023 extra afvalbakken toegevoegd aan onze prullenbakken voor GFE, statiegeld en papier, wat mogelijk werd gemaakt door het wegvallen van de inzameling van koffiebekers.

Stimulering van hergebruik en circulaire economie

We bevorderen hergebruik en circulaire economie door deelname aan evenementen zoals de

Leidse Kringloopmarkt. In 2023 organiseerde Hogeschool Leiden bewustwordingsactiviteiten tijdens de week van de circulaire economie, waaronder het aanbieden van een circulaire escape room en een pop-up stand van afvalinzamelaar Pre-Zero, die informatie gaf over de circulaire verwerking van afvalstromen.

Afscheid van koffiebekers

In september 2023 is Hogeschool Leiden volledig overgegaan op herbruikbare bekers voor koffie en thee. Hierdoor vervalt een grote stroom afval: de wegwerpbekers. Maandelijks werden er op de hogeschool 122.000 wegwerpbekers weggegooid.

ICT

08

Waar staan we nu?

Door middel van diverse initiatieven en beleidsmaatregelen zet Hogeschool Leiden zich in voor het verminderen van elektronisch afval (e-waste), het verminderen van het energieverbruik van onze apparatuur en het bevorderen van een circulaire economie.

Levensduurverlenging van ICT-apparatuur

Hogeschool Leiden verlengt actief de levensduur van vaste pc's en mobiele telefoons door er langer gebruik van te maken dan gebruikelijk is. Door bewuste keuze voor langdurig inzetbare producten, actief beheer en onderhoud, kunnen ICT-apparaten langer worden gebruikt voordat ze worden vervangen, wat bijdraagt aan het verminderen van elektronisch afval en grondstoffenverbruik. Ook wordt na afschrijving gekeken of apparatuur daadwerkelijk vervangen dient te worden, hiertoe moet een doelmatige business case kunnen worden overlegd. Zo wordt bij voortdurende kritisch bekeken of investeringen in hardware zinvol zijn.

Hergebruik van oude ICT-apparatuur

Oud maar nog werkende ICT-apparatuur krijgt een tweede kans via programma's als IT4KIDS en scholen in Suriname. Door deze apparatuur te doneren kunnen ze opnieuw

gebruikt worden, wat de druk op vraag naar nieuwe apparatuur verlaagt. We hopen zo ook bij te dragen aan het bevorderen van digitale inclusie en gelijke kansen voor alle kinderen.

Duurzaamheidseisen bij aanschaf van ICT-apparatuur

Bij de aanschaf van nieuwe ICT-apparatuur hanteert Hogeschool Leiden op z'n minst minimale duurzaamheidseisen als een laag energieverbruik en de mogelijkheid tot duurzame afvoer van het apparaat aan het einde van zijn levensduur.

Focus op e-waste management

Sinds 2017 besteden we aandacht aan e-waste management door in te zetten op 'nul-stortplaats-zero-verbranden'-oplossingen. Dit omvatte onder andere het implementeren van effectieve afvalbeheerpraktijken en het bevorderen van verantwoorde recycling en hergebruik van elektronische apparatuur. De partij die voor Hogeschool Leiden de recycling verzorgd, moet kunnen aantonen dat deze recycling geheel binnen de EU plaatsvindt, zonder verbranding.

In 2017 is extra aandacht besteedt aan het onderwerp E-waste. Om E-waste zichtbaar te maken voor de medewerkers en studenten is er een wedstrijd gehouden 'E-waste Arcades'. In deze 3 weken zijn er bijna 500 mobiele telefoons ingezameld.

2023

Donatie van vervangen projectoren aan Stichting Corantijn

Projectoren die vervangen moesten worden, zijn gedoneerd aan Stichting Corantijn. Zo bood Hogeschool Leiden scholen in Suriname 20 projectoren aan die voorheen in onderwijsruimten stonden.

Inkoop

09

Waar staan we nu?

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) staat centraal in het inkoopbeleid van Hogeschool Leiden. Via inkoop is afgelopen jaren gewerkt aan duurzaamheid op de volgende manieren:

Duurzame inkoopvoorwaarden

Hogeschool Leiden hanteert haar eigen inkoopvoorwaarden met betrekking tot onder andere verpakkingen, milieugevaarlijke stoffen en MVO. Deze voorwaarden zorgen ervoor dat leveranciers moeten voldoen aan duurzaamheidsnormen die door ons gesteld worden en dat producten en materialen worden ingekocht met oog voor het milieu en sociale aspecten. Hierin volgen we de landelijke criteria voor MVOI, die beheerd worden door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van IenW. De MVI-criteria zijn gebaseerd op de Europese criteria (GPP).

Social Return on Investment (SROI)

Bij grote aanbestedingen voor werken en diensten (met een minimale opdrachtwaarde van €250.000 en een minimale contractduur van zes maanden) wordt Social Return on Investment (SROI) altijd uitgevraagd. Dit betekent dat leveranciers worden gestimuleerd om bij te dragen aan arbeidsparticipatie en sociaal beleid, wat bijdraagt aan inclusie en sociale rechtvaardigheid.

Duurzaamheid als vast onderdeel van aanbestedingen

Duurzaamheid en/of arbeidsparticipatie zijn standaard onderdeel van de eisen en gunningscriteria bij iedere aanbesteding. Hierdoor wordt duurzaamheid geïntegreerd in het inkoopproces en wordt gestreefd naar het selecteren van leveranciers die zich actief inzetten voor duurzame praktijken.

Succesvolle voorbeelden

Hogeschool Leiden heeft tal van succesvolle voorbeelden waarbij milieu en/of inclusieve arbeidsparticipatie door opdrachtnemers eigen worden gemaakt. Bijvoorbeeld

de samenwerking met DZB die de postverzorging voor Hogeschool Leiden doet. Zij zetten zich in voor een wereld waarin iedereen meedoet en geven mensen met 'afstand tot de arbeidsmarkt' de mogelijkheid tot werk. Door samen te werken met dit soort partners draagt Hogeschool Leiden bij aan diverse vormen van werkgelegenheid.

Grote leveranciers

Hogeschool Leiden realiseert de positieve sociale en milieu impact nooit alleen. We werken nauw samen met leveranciers om gezamenlijk duurzaamheidsdoelen te bereiken. Drie belangrijke contracten waarbij leveranciers een cruciale rol spelen zijn schoonmaak, catering en meubilair. Hieronder volgen voorbeelden van hoe deze leveranciers bijdragen aan onze duurzaamheidsambities:

Schoonmaak

Onze schoonmaakleverancier is toegewijd aan het verminderen van de ecologische voetafdruk en het bevorderen van duurzame praktijken. Zo maken zij gebruik van ecologische schoonmaakproducten. Hun werkwijze met de juiste keuze in schoonmaakproducten en microvezeldoekjes zorgt ervoor dat hun waterverbruik aanzienlijk wordt verminderd. Asito wil in 2030 volledig circulair werken. Hun initiatief om bijvoorbeeld in te zetten op minder verbruik van afvalzakken én door te kiezen voor zakken van deels gerecycled materiaal, dringt de CO₂-uitstoot terug.

Catering

Onze cateraar, Eurest, onderdeel van Compass Group Nederland, heeft het NuLa-concept geïntroduceerd, gericht op duurzame cateringpraktijken. Zo maken zij gebruik van Winnow, een slimme meter voor afvalbakken, om voedselverspilling te verminderen. Daarnaast bieden zij een scala aan vegetarische en veganistische opties aan in het restaurant Fresco, wat bijdraagt aan het verminderen van de ecologische impact van voedselconsumptie. Daarnaast heeft Eurest op Hogeschool Leiden een groot aantal medewerkers met 'afstand tot de arbeidsmarkt' werken.

Meubilair

Onze leverancier van meubilair, Gispen, is zich doordrongen van de noodzaak om duurzame materialen en productiemethoden te gebruiken. Gispen staat voor duurzaam design en zet zich sterk in voor een circulaire economie. Hun meubels zijn veelal gemaakt van milieuvriendelijke grondstoffen, zoals FSC-hout, en gerecyclede materialen. Met hun circulaire hub zetten ze in op meubels die hergebruikt, herontworpen of gerevitaliseerd kunnen worden.

Door samen te werken met deze leveranciers creëren we gezamenlijk een positieve impact op mens en milieu.

2023

Kennisdeling en samenwerking

In 2023 heeft Hogeschool Leiden een impactmiddag voor medewerkers georganiseerd met als thema MVOI (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen & Inkoop). Hierbij lag de focus op het analyseren van de impact in de waardeketen en het effectief inzetten op duurzaamheid bij aanbestedingen. Daarnaast neemt Hogeschool Leiden deel aan de

koplopers groep van de landelijke 'Buyer Group Facility Management', waar gezamenlijk wordt gewerkt aan een visie en strategie voor circulair inkopen binnen de facilitaire markt. Ook heeft Hogeschool Leiden deelgenomen aan de koplopers groep van de landelijke 'Buyer Group ICT Hardware', die een visie en marktstrategie heeft opgeleverd voor het duurzaam inkopen van ICT Hardware.

Duurzame huisvesting

10

Waar staan we nu?

Hogeschool Leiden streeft ernaar om duurzame doelstellingen te harmoniseren met het faciliteren in een comfortabele en aantrekkelijk campus. Hierbij wordt rekening gehouden met onze inzet op de circulaire economie. De volgende initiatieven zijn al genomen:

Trias Energetica bij Gebouwconstructies

De F-vleugel, gebouwd in 2003, en later ook de G-vleugel in 2010, zijn volgens het trias energetica-principe opgezet. Dit houdt in dat er eerst is ingezet op energiebesparing, gevolgd door het gebruik van duurzame energiebronnen en tot slot het minimaliseren van het gebruik van fossiele brandstoffen.

Donaties

Hogeschool Leiden zorgt ervoor dat afgeschreven materialen zoals meubilair en audiovisuele middelen wordt hergebruikt in andere organisaties door middel van donaties. Dat doen we onder andere met Stichting Constantijn en Stichting de Inzet. Ook in 2023 is er gedoneerd.

Aandacht voor Circulair en Duurzaam

Tijdens de aanschaf van meubilair en materiaal is er constant aandacht voor circulariteit en duurzaamheid. Jaarlijks koopt Hogeschool Leiden veel in. Wat we hiermee in 2023 hebben gedaan, lees je hiernaast.

2023

Circulair Meubilair en Revitalisering

Aanschaf van circulair meubilair en duurzame materialen heeft altijd al de aandacht van Hogeschool Leiden gehad. Door samen te werken met leveranciers zoals Gispen, zet Hogeschool Leiden in op de aanschaf van meubilair met hoge duurzaamheidsaspecten. In 2023 hebben we daar specifiek invulling aangegeven met de aanschaf van meerdere circulaire meubels en producten, zoals:

- De SET banken in Fresco die een vulling hebben van oude matrassen;
- De thunderball lampen gemaakt van stalen achterkanten van oude kasten;
- 'Nieuwe' plantenbakken vervaardigd door Return to Sender, gemaakt van gerecyclede autobanden;
- Modulaire Cabin Chats;
- De vlinderstoelen in Fresco zijn gerevitaliseerd: zo krijgen ze binnenshuis een nieuw leven en leggen we geen druk op virgin materialen;
- Herstoffering van kunstlederen meubilair door een lokale partij.

Duurzame nieuwbouw

Recente bouwprojecten, zoals bouwdeel E (opgeleverd in 2023), zijn gericht op duurzaamheid. Bij bouwdeel E is meer groen geïntegreerd, zijn natuurlijke materialen gebruikt zoals bamboe en is de inrichting modulair opgezet voor

flexibiliteit en hergebruik.

Een aantal belangrijke kenmerken van bouwdeel E:

- Het is energiezuinig gebouwd en heeft een EPC van 0,81;
- Er is bewust meer ruimte gemaakt voor groen en natuurlijke lichtinval;
- De akoestische wandafwerkingen in spreek- en concentratiewerkplekken zijn van gerecycled PET-flessen;
- Natuurlijke materialen zijn toegepast, zoals bamboe (duurzaam en snelgroeiend, met een relatief lage ecologische impact);
- De indeling van de nieuwbouw is modulair: dit betekent dat er makkelijk wijzigingen gemaakt kunnen worden in de indeling en installaties, wanneer er vraag is naar een andere inzet van de ruimte.

Milieuvriendelijke Bewegwijzering

In 2023 is er milieuvriendelijke bewegwijzering opgehangen, gemaakt van Ecoplex. Dit heeft het hout van de populier als basis: een relatieve snelgroeiër die regionaal beschikbaar is.

CO2-vrij verhuizen

De verhuisleverancier compenseert haar CO2-uitstoot voor Hogeschool Leiden, middels de aanschaf van CO2-certificaten.

